

BEATRIZ VILIJAMS

Bal *pod* MASKAMA

Prevela Ljiljana Petrović Vesković

Beograd, 2014.

*Posvećeno svim žrtvama i svedocima velikog uragana
koji je 1938. godine pogodio Novu Englesku*

*I, kao i uvek,
mom supruhu i deci*

*Ah, ljubavi moja, iskrena budi!
U svetu što pred nama počiva,
Naizgled obećana zemlja iz snova,
Što kao lepa, raznolika i nova se nudi,
Istinske radosti nema, ni ljubavi, ni svetla,
Ni izvesnosti, ni mira, ni прибежишта od bola,
Već stojimo svi u mraku pustoga polja,
Ne znamo da l' boriti se il' bežati od zla,
Tamo gde se po tmini sudara horda divlja.*

METJU ARNOLD,
Doverska plaža (1867)

1

RUTA 5, 16 KILOMETARA JUŽNO OD
HANOVERA, NJU HEMPŠIR

Oktober 1931.

S to osamdeset kilometara vijugavog asfalta leži između ulazne kapije Smit koledža i ragbi stadiona Dartmut, a Badži prelazi tu razdaljinu u svom tipičnom maniru: jureći kao da joj je đavo za petama.

Lišće zavodljivo svetluca, bacajući zlatne, narandžaste i grimizne odsjaje pod blistavoplavim nebom, a sunce odvažno plamti nad našim glavama, mameći nas varljivom toplotom. Badži je odlučila da putujemo sa spuštenim krovom, mada ja drhtim od promaje, šćućurena u vunenom kardiganu, grčevito stiskajući šešir.

Ona praska u smeh. „Zašto ne skineš šešir, srce? Izgledaš kao moja majka dok ga tako stiskaš. Ne brini, neće nastupiti smak sveta ako ti neko vidi kosu.“ Vetar toliko huči da mora da više iz sveg glasa.

„Ma nije to!“ glasno odvrćam. Stiskam šešir zato što će se moja kosa, ako je oslobodim tog tamnog zvonastog filca, razleteti na sve strane poput oduvanog lišća, za razliku od Badžinih ugladenih razigranih lokni, koje će se na kraju putovanja vratiti svaka na svoje mesto, kao da se ništa nije desilo. Badži čak i kosu može da natera da se potčini njenoj volji. Pa ipak, zaključujem da je previše komplikovano da joj to objašnjavam po takvom vetru i zato ćutke izvlačim igle iz tamnog filca i bacam šešir na sedište pored sebe.

Badži pruža ruku i okreće dugme na radiju. Njen automobil, potpuno nov ford V-8, opremljen je svim zamislivim pogodnostima. Badži je pre mesec dana dobila taj auto od oca kao poklon za završetak školovanja. Doduše, Badži treba da diplomira tek za devet meseci, ali je njen otac, vođen slepom ljubavlju i poverenjem, odlučio da joj ranije pokloni automobil, kako bi mogla da ga koristi tokom završne godine na Smit koledžu.

Treba češće da izlaziš, kolačiću, rekao je, blistajući od ponosa. *Vi devojke s koledža samo piljite u knjigu. Čovek ne može samo da radi, mora malo i da se zabavi.*

A tada je zazveckao ključevima ispred njenog nosa.

Jesi li siguran, tatice? – upitala je Badži, pogledavši ga ogromnim zaokrugljenim očima, kao Beti Bup.

Kad vam kažem, stvarno je bilo tako. Stajala sam tamo, pored njih. Badži i ja poznajemo se praktično od rođenja. Na svet smo došle sa samo dva meseca razmaka, ona početkom, a ja krajem leta. Naše porodice već generacijama zajedno letuju na istom mestu na Roud Ajlandu. Badži me je baš iz tog razloga jutros pvela sa sobom, zbog tog prijateljstva, tih prastarih veza, mada se na koledžu ne krećemo u istim krugovima i mada mene ragbi uopšte ne zanima.

Ford potmulo brekće dok Badži uleće u krivinu, a glasovi s radija postaju prigušeni i isprekidani. Jednom rukom grabim ručicu na vratima, drugom ivicu sedišta.

Badži se ponovo smeje. „Ma daj, srce! Ne smemo da propustimo zagrevanje. Čim utakmica počne, momci se užasno uozbilje.“

Ili bar pretpostavljam da je rekla tako nešto jer od vetra uspevam da razaberem tek svaku treću reč. Gledam kroz prozor i vidim kako lišće užurbano promiče pored nas, u svom najlepšem izdanju, dok Badži nastavlja da brblja o frajerima i ragbiju.

Ispostavlja se da na kraju ipak propuštamo zagrevanje i skoro čitavu prvu četvrtinu. Na ulicama Hanovera nema ni žive duše. Ulaz na stadion deluje jednako pusto. S druge strane zidova razleže se udaljeni huk koji leprša na prigušenim notama pleh orkestra. Badži zaustavlja kola ispred stadiona, na travnjaku na kome stoji upadljiva tabla s natpisom ZABRANJENO PARKIRANJE, dok se ja rvem sa svojim šeširrom i iglama.

„Pusti mene.“ Badži mi uzima igle iz sleđenih prstiju, nemilosrdno ih zariva u šesir i okreće me ka sebi. „Eto, gotovo! Tako si lepa, Lili! Znaš to, zar ne? Stvarno ne shvatam zašto momci to ne primećuju. Pogledaj samo te rumene obraščiće. Zar ti nije drago što smo spustile krov?“

Punim plućima udišem čist pozlaćeni njuhempširski vazduh i smerno mrmljam: „Da, naravno, baš je dobro što smo spustile krov.“

Unutra zatičemo dupke pune tribine. Sve vrvi od ljudi, kao ogromni betonski pehar prepun penušavog punča. Kolebljivo zastajem, zatečena eksplozijom buke i boja dok zaranjamo u otvoren prostor, među talasavu bujicu ljudi, ali Badži uopšte ne okleva. Hvata me podruku i vuče me niz stepenište, nekoliko redova niže, preskačući ispružene noge u kožnim cipelama i ljuske od kikirikija, usput se ležerno izvinjavajući. Odlično zna kuda je krenula, kao i uvek. Samouvereno stiska moju ruku, vukući me kao prikolicu, a onda čujem kako se nad beskrajnim mnoštvom kariranih kapa i zvonastih šešira razležu lepršavi povici: *Badži! Badži Bern!* Badži zastaje, okreće se u pravom smeru i graciozno podiže ruku u znak pozdrava.

Ne poznajem njeno društvo. Sigurno neki momci s Dartmuta, koje je upoznala preko svojih društvenih veza. Čini se da ne obraćaju puno pažnje na utakmicu. Svi su dobro raspoloženi, bučni, nasmejani, gađaju se kikirikijem i pentraju preko tribina. Sada je 1931. godina, dve godine nakon berzanskog kraha, a mi smo još uvek veseli. Panika hara, kompanije propadaju, ali to je samo prepreka na putu, prolazna stvar. Veliki motor kašljuca i brekće, ali ne umire. Uskoro će ponovo zatutnjati svom silinom.

Godina je 1931, a mi nemamo ni najblažu predstavu šta nas čeka u budućnosti.

Na klupama primećujem pretežno muško društvo. Badži poznaje mnogo mladića. Neki od njih sede sa svojim curama, meštankama i devojkama koje su pristigle iz drugih gradova, i sve te devojkice zveraju u Badži pogledima iz kojih zrači instinktivna podozrivost. Pažljivo odmeravaju njen fini tamnozeleni džemper s upadljivim slovom D na levoj strani grudi, svetlucavu tamnu kosu i ljupko Beti Bup lice. Moji ružičasti obrazi prolaze potpuno neprimećeno.

„Šta sam propustila? Kako igra?“, pita Badži spuštajući se na klupu. Šara očima preko terena, tražeći svog trenutnog dečka – glavni razlog

za vratolomnu jutarnju vožnju od Masačusetsa do Hanovera – koji igra za Dartmut. Tog momka je upoznala preko leta, dok je boravio u Sivjuu kod naših zajedničkih prijatelja, kao da ga je neka holivudska kasting agencija dovukla tamo kao idealnog partnera za nju, jer se te njegove letnje svetloplave oči savršeno dopunjuju s ledenoplavom zimskom nijansom Badžinih očiju. Grejam Pendlton je visok, atletski građen momak, šarmantan, glamurozan i lep kao slika. Briljira u svim sportovima, čak i onima u kojima se još nije oprobao. Moram priznati da mi se dopada. Zar je moguće da se nekom ne dopadne tip poput Grejama? Podseća me na zlatnog retrivera, a ko ne voli zlatne retrivere?

„Dobro, čini mi se“, odgovara jedan od mladića. Spušta se na klupu, odmah pored nje, tako blizu da je dodiruje nogom, i pruža joj tablu *herši* čokolade. „Imao je pristojan prodor u poslednjoj seriji. Jedanaest jardi.“

Badži ubacuje čokoladu u usta i lupa dlanom po uzanom deliću klupe s druge strane. „Sedi pored mene, Lili. Hoću da ovo vidiš. Gledaj na teren.“ Pokazuje prstom. „Eno ga tamo. Broj dvadeset dva. Da li ga vidiš? Pored aut-linije, blizu klupe. Onaj što razgovara sa Nikom Grinvoldom.“

Spuštam pogled ka aut-liniji. Bliže smo terenu nego što sam mislila, možda negde u desetom redu. Muti mi se pred očima od dartmutskih dresova. Pronalazim broj 22, blista beo na tamnozelenoj pozadini. Čudno je videti Grejama u toj trezvenoj ragbi uniformi, umesto u kupaćem kostimu, ili beloj odeći za tenis, ili pedantnoj flannelskoj košulji s obaveznim slamnatim šeširom. Zaokupljen je razgovorom s brojem 9, koji stoji s njegove desne strane, za pola glave viši. Obojica ispod ruke drže iznošene kožne kacige i obojica imaju kosu iste neodređeno smeđe boje, vlažnu i ulepljenu od znoja, samo što je jedna kovrdžava, a druga ravna. „Zar nije lep?“ Badži spušta ramena i čežnjivo uzdiše.

Broj devet, onaj viši, s kovrdžavom kosom, baš u tom trenutku podiže pogled, kao da je čuo njene reči. Stoje na samo četrdesetak metara od nas, pod blistavim jesenjim suncem, koje ih zasipa bistrom zlatnom svetlošću.

Nik Grinvold, ponavljam u sebi. Odakle mi je poznato to ime?

Lice mu je strogo, kao isklesano, sazdano od istih cigala kao sam stadion, pogled oštar i fokusiran, zasvođen opako skupljenim obrvama. Ima nečeg moćnog, nečeg gorljivog u izrazu njegovog lica, kao da je zalutao iz nekog drugog vremena.

Osećam pucketavo vibriranje duž kičme, nalik električnom naboju.

„Da“, kažem. „Veoma lep.“

„Oči su mu tako plave, skoro kao moje. Tako je mio. Sećaš se kako je letos jurnuo u vodu da mi dohvati šešir?“

„A ko je onaj drugi? Onaj s kojim razgovara?“

„Ah, Nik? On je samo bek.“

„Šta je bek?“

„Ništa važno. Samo stoji tamo i dodaje loptu Grejamu. Grejam je glavna zvezda. Ove godine je postigao osam tačdauna. Može da prođe kroz svaku odbranu.“ Grejam podiže oči, prateći Nikov pogled, i Badži skače na noge i počinje da maše.

Nijedan ne odgovara. Grejam se okreće ka Niku i nešto mu kaže. Nik nosi loptu, odsutno je prebacujući iz jedne u drugu ogromnu ruku.

„Ne gledaju u našem pravcu“, namrgođeno mrmlja Badži, spuštajući se nazad na klupu. Lupka prstima po kolenu i naginje se ka momku koji sedi pored nje. „Budi srce i daj mi još jednu kockicu, može?“

„Izvoli, uzmi koliko hoćeš“, odgovara on, pružajući čokoladu. Badžini graciozni prsti odlamaju još jedno parče.

„Da li se družite?“, pitam.

„Ko? Nik i Grejam? Da, valjda. Deluju kao dobri ortaci. Mislim da su čak i cimeri.“ Polako se okreće ka meni. Dah joj je sladak od čokolade, skoro kremast. „Zašto pitaš? Šta ti se vrzma po glavi, lisice mala?“

„Ma ništa. Samo sam radoznala.“

Badži spušta šaku preko usta. „Nik? Nik *Grinvold*? Ozbiljno?“

„Samo sam... deluje zanimljivo, to je sve. Ništa ozbiljno.“ Osećam kako mi koža gori, od glave do pete.

„Kod tebe ne postoji *ništa*, dušo! Dobro poznajem taj pogled. Ali bolje batali tu ideju.“

„*Kakav* pogled?“, nervozno kažem, štipkajući kaiš na džemperu. „I šta da *batalim*?“

„Oh, Lili, dušice! Zar moram da ti crtam?“

„Šta da mi crtaš?“

„Znam da je lep, ali...“ Badži zastaje, kao da joj je neprijatno, ali oči su joj iskričave, a lice sveže poput magnolije.

„Ali *šta*?“

„Ti me baš vučeš za jezik, je li?“

Piljim u nju, pokušavajući da shvatim na šta misli. Badži ima šlifa za to. Ona ume da nasluti nijanse koje moj svojeglavi um nije kadar da registruje. Možda Nik Grinvold pati od neke neizrecive hronične bolesti. Ili već ima devojkicu, mada bi Badži to teško shvatila kao prepreku.

Ali baš me briga, čak i da je ima. Nisam se baš toliko zanela. Samo mi se sviđa njegovo lice, to je sve.

„Vučem te za jezik?“, obazrivo pitam.

„Lili, srce!“ Badži odmahuje glavom i spušta ruku na moje koleno, a glas joj prelazi u ushićen šapat. „Dušo, on je JE-VRE-JIN!“ Izgovara poslednji slog s prenaplašenom preciznošću, kao na pozornici.

Publika sve glasnije kliče. Ljudi ispred nas skaču sa svojih mesta i uzbuđeno viču. Klupa postaje tvrda poput kamena ispod njihovih nogu.

Ponovo gledam u dvojicu muškaraca pored aut-linije, u Nika Grinvolda. Njegove orlovske oči prikovane su za teren, napeto posmatrajući igru. Profil mu je iscrtan zlatnom linijom na zelenoj travnatoj pozadini.

Dok mi saopštava tu informaciju, Badži zvuči kao roditelj koji se obraća užasno tupavom detetu. Već na prvi pomen prezimena Grinvold, Badži automatski zaključuje da to ime asocira na jevrejsko poreklo i da neka nevidljiva linija razdvaja njenu budućnost od budućnosti tog momka. Badži ne može da veruje da sam totalno neupućena u tako važne stvari.

Naravno, nisam baš totalno neupućena. Poznajem neke Jevrejke s koledža. One su poput svih drugih devojaka, fine i ljubazne i pametne u različitoj meri. U principu se drže po strani, osim nekoliko njih koje se svim silama trude da se dodvore devojčkama poput Badži. Često sam se pitala šta one rade na Božić, kada je sve zatvoreno. Da li na neki način obeležavaju praznik ili smatraju da je to dan kao svaki drugi? Šta misle o božićnim jelkama, poklonima i prizorima Hristovog rođenja koji proviruju iza svakog ugla? Da li im naši običaji deluju čudno i smešno?

Naravno, nikad se nisam usudila da ih to i pitam.

Badži, za razliku od mene, ima dar da oseti svaku, pa čak i najsićušniju vibraciju u univerzumu koji je okružuje, svaki teturavi pokret neke tuđinske planete. Zato samouvereno nastavlja: „Naravno, to se ne vidi na prvi pogled. Njegova majka potiče od loze Nikolsonovih, iz fine i otmene porodice, ali je njen otac sve izgubio u ekonomskoj krizi,

naravno, ne u ovoj poslednjoj, već onoj pre rata, pa se na kraju udala za Nikovog oca. Deluješ zbunjeno, srce. Nemoj reći da to nisi znala? Treba više da izlaziš.“

Ja uporno ćutim, pogleda prikovanog za teren, posmatrajući dvojicu momaka pored aut-linije. Tamo se nešto dešava, neka grozničava aktivnost. Momci u zelenim dresovima uleću i izleću s terena. Grejam i Nik Grinvold pričvršćuju kacige i kreću ka uniformisanim igračima koji se raspoređuju preko trave. Nik trči s gipkom gracioznošću, savršeno kontrolišući svoje duge noge.

Badži sklanja ruku s mog kolena. „Misliš da sam grozna, je li?“

„Mislim da zvučiš kao moja majka.“

„Ne mislim tako, Lili. Znaš da ne mislim. Ja nisam šovinista. Među prijateljima imam i *nekoliko* Jevreja.“ Zvuči pomalo uvređeno. Nikad nisam videla Badži u takvom izdanju.

„Nisam to rekla.“

„Ali tako misliš.“ Badži prkosno zabacuje glavu. „U redu. Večeras će sigurno doći s Grejamom pa možeš da ga upознаš. On je fin momak. Možeš malo da se poigraš s njim.“

„Otkud ti ideja da me on zanima?“

„A što te ne bi zanimao? Tebi očajnički treba malo zabave, dušo, a on to sigurno može da ti pruži.“ Saginje se ka mom uhu. „Samo nemoj da ga vodiš kući da ga upознаš sa svojom mamom, ako shvataš na šta mislim.“

„Šta se to domundavate?“ Momak koji sedi s desne strane, onaj s *herši* čokoladom, šaljivo ćuška Badžinu mišicu.

„Zini da ti kažem!“, odgovara Badži. Potom ustaje i vuče me s klupe. „Dobro gledaj, Lili. Sad smo mi na redu. Kad igra počne, Nik će proslediti loptu Grejamu. Pazi na Grejama. Broj dvadeset dva. Oduvaće ih, videćeš. On je kao *lokomotiva*, tako pišu u novinama.“

Badži počinje da tapše i ja joj se pridružujem. Naši dlanovi proizvode oštre ritmične zvuke, kao metronom. Zurim u teren, u redu, ali ne gledam u Grejama. Pogled mi je prikovan za beli broj 9 u sredini formacije sačinjene od tamnozelenih dresova. On stoji direktno iza tipa u sredini, podignute glave. Nešto viče i čujem kako se njegov oštar zapovedni glas probija sve do naše klupe, kroz deset redova posmatrača koji kliču na sav glas.

Odjednom svi počinju da jure. Nik Grinvold trči unazad od linije, s loptom u rukama. Čekam da Grejam pritrči i da mu Nik doda loptu, kao što je Badži rekla.

Ali Grejam ne pritrčava.

Nik na trenutak okleva, šarajući pogledom ispred sebe dok stopalima izvodi graciozan ples na izrovanoj travi, a onda povlači ruku nazad, naglo je izbacuje i vrhovima prstiju lansira loptu koja pravi veličanstven luk iznad glava ostalih igrača i leti preko terena.

Podižem se na prste, ponesena klicanjem mase, napeto prateći putanju lopte. Ona leti sve dalje i dalje, kao mali smeđi projektil, dok ostali igrači jure da je dočekaju, razlivajući se preko terena poput namreškane zeleno-bele reke.

A onda, na udaljenom kraju te reke, jedan par ruku se podiže uvis i hvata loptu s neba.

Istog časa nastupa eksplozija ovacija.

„Ima je! Ima je!“ urla mladić koji sedi pored Badži, bacajući ostatak čokolade u vazduh.

„Jeste li videli ovo!“, viče neko iza mojih leđa.

Dartmutov igrač juri preko trave s loptom čušnutom ispod ruke, uleće u beli iscrtni pravougaonik na kraju terena i svi počinju da se grle i vrište, šesiri lete uvis, a kikiriki se prosipa iz papirnih kesa. Top ispaljuje počasni plotun a pleh orkestar počinje oduševljeno da trešti.

„Zar to nije sjajno!“, vrištim na Badžino uho, ali sve oko nas grmi pa jedva čujem vlastiti glas.

„Sjajno, nego šta!“

Srce mi lupa o rebra u ritmu pleh muzike. Svaki krvni sud mi pevuši od sreće. Okrećem se ka terenu, podižući obod šešira ka blistavom suncu dok pogledom tražim Nika Grinvolda i njegovu fantastičnu mišicu.

Isprva ne mogu da ga pronađem. Bujica ljudi na terenu prestaje da se vrtloži i prelazi u stagnaciju. Zeleni dresovi se okupljaju jedan pored drugog, pored početne linije, kao da ih neka magnetna sila vuče u tom pravcu. Pogledom tražim broj 9, ali ne mogu da ga nazrem u metežu belih brojki.

Možda se vratio na klupu. Ta stroga formacija na terenu ne odiše slavljeničkim raspoloženjem.

Jedna ruka podiže se iz mora Dartmutovih dresova i maše ka aut-liniji.

Dvojica muškaraca trče ka terenu, obučeni u belo. Jedan nosi crnu kožnu torbu.

„Oh, ne!“, kaže mladić sa Badžine desne strane. „Neko je povređen!“

Badži očajno krši ruke. „Oh, nadam se da nije Grejam! Vidi li neko Grejama? Ne smem da gledam!“ Okreće sa ka meni i zagnjuruje lice u moj kardigan.

Prebacujem ruku oko njenog ramena i zurim u igrače koji se tiskaju na terenu. Svi utučeno odmahuju glavom. Masa se razdvaja da propusti ljude u belom i konačno nazirem telo koje leži na travi.

„Eno ga! Vidim njegov broj!“, viče momak s *herši* čokoladom. „Dva-desetdvojka, odmah pored tipa koji leži! Dobro je, Badži!“

„Oh, hvala bogu“, kaže ona.

Stojim na prstima, ali ne mogu dobro da vidim od glava koje poskakuju ispred mene. Guram Badžinu glavu u stranu, penjem se na klupu i podižem na prste.

Stadion je utonuo u muk. Orkestar je prestao da svira, razglas se utišao.

„Ko je onda povređen?“, pita Badži.

Mladić se penje na sedište pored mene i nekoliko puta poskakuje. „Vidim samo... ne, čekaj... o, Isuse!“

„Šta? Šta?“, pitam. Ne vidim ništa osim dvojice u belom, koji kleče nad povređenim igračem, s otvorenom kožnom torbom.

„To je Grinvold!“, kaže mladić, silazeći sa klupe. Psuje sebi u bradu. „Sad možemo da se slikamo!“

2

SIVJU, ROUD AJLAND

Maj 1938.

Kiki je tog leta čvrsto rešila da nauči da jedri, mada još nije napu-
nila ni šest godina. „I ti si naučila u mojim godinama“, govorila
je, oslanjajući se na neumoljivu dečju logiku.

„Tata je bio tu da me nauči“, rekla sam. „Ti imaš samo mene, a ja go-
dinama nisam jedrila.“

„Kladim se da je to isto kao vožnja bicikla. Tako si mi rekla, sećaš se?
Čovek nikad ne zaboravlja kako se vozi bicikl.“

„Nije isto kao vožnja bicikla. Osim toga, dame se nikad ne klade.“

Kiki otvori ustašca da mi ukaže na to da ona nije dama, ali se tetka
Džuli, sa svojim nepogrešivim osećajem za pravi trenutak, baš tada stro-
pošta na čebe pored nas i tiho uzdahnu, zagledana u penušave talase.
„Konačno leto! I to posle onako jadnog proleća. Lili, draga, da možda
nemaš jednu cigaretu? Sve bih dala za jedan dim. Tvoja majka se ponaša
ko prokleti Hitler.“

„To te ranije nije sprečavalo.“ Zavukoh ruku u korpu i bacih joj pa-
klicu *česterfilda* i srebrni upaljač na krilo.

„Smekšala sam pod stare dane. Hvala ti, dušo. Pravo si srce.“

„Mislila sam da leto počinje u junu“, natuknu Kiki.

„Leto počinje kad ja kažem, dušo. Ah, božanstveno.“ Tetka Džuli du-
boko udahnu, zatvorivši oči i ispunivši pluća do krajnje granice, a onda
lagano izbaci tanku beskrajnu prugu dima. Sunce je blistalo iznad nas,

najavljujući prvi pravi topli talas još od prošlog septembra, pa je tetka Džuli konačno ugrabila priliku da obuče crveni kupaći kostim s neverovatno smelim izrezom oko nogu. Izgledala je fantastično, s preplanulim tenom, koji je nabacila tokom nedavnog putovanja na Bermude („S novim dečkom“, objasnila je majka karakterističnim prekorinim tonom deset godina starije sestre), i zavodljivim izduženim udovima. Naslonila se na laktove, isturivši grudi ka vedrom nebu.

„Gospođa Hjubert kaže da su cigarete ekseri za mrtvački kovčeg“, dobaci Kiki, crtajući nožnim palcem po pesku.

„Gospođa Hjubert je malo staromodna.“ Tetka Džuli povuče još jedan dim. „Moj lekar preporučuje cigarete. Valjda on najbolje zna.“

Kiki ustade sa peska. „Hoću da se igram u morskoj peni. Mesecima se nisam igrala u morskoj peni. Možda čak *godinama*.“

„Previše je hladno, dušo“, rekoš. „Voda se još nije zagrejala. Smrzućeš se.“

„Hoću da se igram.“ Kiki prkosno nasloni ručice na bokove. Na sebi je imala nov kupaći kostim, sav u karnerima i tufnama, pa je s tamnom kosom, zlatnim maslinastim tenom i odlučnim izrazom lica izgledala kao minijatura tufnasta Polinežanka.

„Ma pusti je“, reče tetka Džuli. „Deca ne odustaju kad nešto naume.“

„Mogla bi da napraviš peščani zamak, dušo. Hajde, siđi do okeana da zahvatiš vodu.“ Podigoh koficu s peska i pružih je ka njoj.

Kiki se zagleda prvo u mene pa u koficu, očigledno razmišljajući da li da me posluša.

„Ti praviš *najlepše* zamkove“, rekoš, zamahavši koficom. „Hajde, da vidim šta umeš.“

Kiki prihvati koficu, ispusti težak uzdah i krenu niz plažu.

„Lepo se snalaziš s njom“, reče tetka Džuli, teatralno povukavši dim. „Bolja si od mene.“

„Ti nisi rođena da podižeš decu“, odvratih. „Bog te je stvorio za druge svrhe.“

Tetka Džuli prasnu u smeh. „Ha! Da znaš da si u pravu. Ja sam stvorena za tračarenje. Kad smo već kod toga, jesi li čula da Badži namerava da provede leto u staroj kući svojih roditelja?“

Jedan talas podiže se na okeanu, snažniji od ostalih. Posmatrala sam kako raste i raste, balansirajući na površini, sve dok se nije pretvorio u

lavinu bele pene koja se sručila zdesna nalevo. Trenutak kasnije začuh zaglušujući prasak. Ispružih ruku ka tetkinoj cigareti, ukravši krišom dug dim. *Ma šta kog đavola*, pomislih tad i zgrabih paklicu.

„Tvoja majka kaže da stižu sledeće nedelje. Naravno, on će dolaziti samo preko vikenda, ali će ona čitavo leto provesti ovde.“ Tetka Džuli podiže lice ka nebu i rastrese kosu. Kosa joj se zlatila na suncu, bez ijedne sede vlasi. Majka je tvrdila da se farbala, ali sam ja bila ubeđena da nijedna farba na svetu nije mogla da proizvede taj bajni svetlucavi efekat. Činilo se da je čak i sam gospod podržavao tetku Džuli na životnom putu koji je odabrala.

Kiki je čučala na pesku, čekajući da talas zapljusne obalu pa da napuni svoju koficu. Voda joj se zamreška oko nogu, nateravši je da poskoči. Osvrnula se ka meni, ošinuivši me optužujućim pogledom, ali ja samo slegnuh ramenima u onom „lepo sam ti rekla“ stilu.

„Nemaš ništa da kažeš?“

„Biće mi drago da je ponovo vidim. Prošle su godine.“

„Sada je puna ko brod. Mogla bi fino da sredi tu kuću. Da si samo videla venčanje, Lili.“ Tetka Džuli teatralno zazvižda. Naravno, ona je bila na venčanju. U određenim društvenim krugovima vladalo je uverenje da nijedan prijem ne može da bude dovoljno uspešan ako se s trenutnim kavaljerom tamo ne pojavi i Džuli van der Val, rođena Skajler, u njujorškoj štampi poznata naprosto kao Džuli.

„Sve sam pročitala u novinama, hvala lepo“, odvratih, ispustivši oblacić dima.

Tetka Džuli me ćušnu nožnim palcem. „Pusti prošlost, dušo. Na kraju sve ispadne onako kako treba. Zar već šest godina ne pokušavam da te naučim tome? Na ovom svetu ni na šta ne možeš da se osloniš, osim na sebe i svoju porodicu, a ponekad čak ni na njih. Bože, zar nije božanstven dan? Zauvek bih mogla ovako. Daj mi samo sunce i pesak i biću srećna ko bubreg u loju.“ Ugasila je cigaretu u pesku i opružila se preko ćebeta. „Da možda nemaš malo viskija u toj korpi, mila?“

„Nemam.“

„Tako sam i mislila.“

Kiki se teturala preko peska noseći vodu koja je pljuskala preko ruba kofice. *Hvala bogu što imam Kiki*, pomislih. Badži je imala skoro sve na svetu, ali nije imala Kiki, s tamnom kosicom, vižljastim udovima i